

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוק. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשדר. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

מותאם

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך.
2. אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטיטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
5. אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
7. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

בהצלחה!

<p>17 סמל שאלון 12 رقم النموذج</p> <p>שם השאלון اسم النموذج</p>	<p>21 מועד 18 موعد</p> <p>37 סמל ב"ס 32 31 מס' תעודת זהות 23 رقم المدرسة رقم الهوية</p>	<p>מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن</p>
<p>יש להדביק כאן ↑ מדבקת שאלון يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة نموذج امتحان</p>	<p>יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)</p>	

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף
* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

יש לסמן במשבצת אם ניתן שאלון נוסף
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي نموذج امتحان إضافي

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات!

الرجاء قراءة التّعليمات في هذه الصّفحة والعمل وفقاً لها بدقّة. عدم تنفيذ التّعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتىّ إلى إلغاء الامتحان. أُعدّ الامتحان لفحص تحصيلاتك الشّخصيّة، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ موادّ مكتوبة أو شفهيّة.

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، باستثناء "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال موادّ مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان.

يجب تسليم كلّ مادّة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان.

بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدّفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

ملاحظة

يجب التّقيّد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التّأكد بأنّ تفاصيلك الشّخصيّة مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأنّ تفاصيل نموذج الامتحان المعدّ لك مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدّفتر (في المنطقة المخطّطة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدّفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشّكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدّفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
7. لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدّفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنّى لكم النّجاح!

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון מותאם

על פי תוכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

חלק שני — לשון — 50 נקודות

פרק א: שם המספר

פרק ב: תחביר
פרק ג: מערכת הצורות
יש לבחור באחד הפרקים

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לקרוא את הטקסטים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

2. לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (18-19) של השאלון.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים שבנספח המצורף, וענה על כל השאלות 1-3 שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. כתיבה ממזגת (30 נקודות)

בשנים האחרונות לפני כל מכבייה מתעורר דיון ציבורי בדבר חשיבותה של המכבייה והמשך קיומה. על סמך ארבעת הטקסטים (1)-(4) שקראת, כתוב סקירה שמטרתה להביא לפני מקבלי ההחלטות מידע שיסייע להם להכריע בשאלה אם להמשיך לקיים את משחקי המכבייה או לבטלם.

בסקירה דון בשאלה זו משלושה היבטים, על פי בחירתך: מקצוענות בספורט, ציונות ולאומיות, יחסי ישראל עם יהודי התפוצות, ערך השוויון.

הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

כתוב בהיקף של כ־250-300 מילים. השתמש בעמודים 2-3 לכתבת טיוטה, ואת הסקירה כתוב בעמודים 4-5.

טיוטה

לא לכתוב באזור זה. لا تكتب في هذه المنطقة.

2. בעקבות הסקירה שכתבת, כתוב מהי עמדתך בנוגע להמשך קיומה של המכבייה. ציין איזה מן הנימוקים שקראת בטקסטים השפיע על עמדתך. הסבר את תשובתך. (7 נקודות)

3. א. במאמרי טיעון רבים הכותבים מביאים טענות של אחרים, השונות מטענות הכותבים. על פי טקסט 4, כתוב שתי טענות של אחרים שהכותב מביא, וליד כל טענה העתק את הביטוי הלשוני (מילים, צירופים) המעיד שהיא טענה של אחרים. (10 נקודות)

ב. הסבר כיצד הבאת דברים של אחרים מסייעת לכותבי מאמרים בחיזוק דבריהם. (3 נקודות)

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: שם המספר – חובה (10 נקודות)

ענה על שאלה 4.

4. במשפטים שלפניך, **הקף** את הצורה הנכונה של כל אחד משמות המספר המודגשים.

- טקס הפתיחה של המכבייה העשרים נערך באיצטדיון טדי בירושלים **בשישה / בשישי** ביולי בשנת **אלפיים ושבעה עשר / אלפיים ושבע עשרה**.
- מספר הארצות שהשתתפו במכבייה האחרונה גדול פי **ארבע / ארבעה** ממספר הארצות שהשתתפו בה בשנותיה הראשונות.
- במכבייה העשרים התחרו הספורטאים **בארבעים וחמש / בארבעים וחמישה** מקצועות ספורט כגון כדורגל, שחייה וטניס.
- הספורטאים התחרו **בשלושת אלפים / בשלוש אלפים** תחרויות.
- ממשלת ישראל העבירה לתנועת "מכבי" העולמית תקציב של **כעשרים ושישה מיליון / עשרים ושש מיליון** שקלים בעבור קיום המכבייה העשרים.
- על אף גילו הצעיר נחשב אלי דרשביץ', סגן אמריקני בן **עשרים ואחד / עשרים ואחת** לאחד הסייפים הטובים בעולם.
- בטקס הפתיחה של המכבייה **החמש עשרה / החמישה עשר** התמוטט גשר מעל נחל הירקון.
- נבחרת ותיקי ישראל בכדורגל ניצחה את נבחרת ברזיל. תוצאת המשחק הייתה **אחת אפס / אחד אפס**.

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר ופרק ג – מערכת הצורות.
בחר בפרק שלמדת: פרק ב – תחביר או פרק ג – מערכת הצורות.
בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 5-9 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

5. א. לפניך שני משפטים מורכבים.

(1) מבחינה ספורטיבית המכבייה היא אירוע שיש בו הישגים ספורטיביים מעטים

מאוד בהשוואה להישגים בספורט העולמי.

(2) בשל עליית הנאצים לשלטון הרגישו מארגני המכבייה שיש להגדיל את הפגנת

השרירים היהודית.

- בכל אחד מן המשפטים יש פסוקית הפותחת במילת השעבוד "ש".
תחם פסוקית זו בכל אחד מן המשפטים, וציין מעליה את תפקידה התחבירי מבין האפשרויות האלה:
פסוקית נושא, פסוקית נשוא, פסוקית מושא, פסוקית תיאור, פסוקית לוואי
- המילה "יש" מסומנת בקו בכל אחד מן המשפטים. ציין מילה אחרת שיכולה להמיר את המילה "יש" בכל אחד מן המשפטים בלי לשנות את משמעות המשפט.

משפט (1) יש – _____ משפט (2) יש – _____

(שים לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

לא לכתוב באזור זה
لا تكتب في هذه المنطقة

ב. לפניך שני משפטים.

- (1) בשנים האחרונות הולכת ופוחתת החשיבות הלאומית של המכבייה.
- (2) המכבייה הראשונה תרמה להרמת המורל בקרב יושבי הארץ, והיא אף הרימה את קרנה של התנועה הציונית בקרב יהדות התפוצות.

- בכל אחד מן המשפטים (1)-(2) הקף את כל הנשואים.
 - רק אחד מן הנשואים שהקפת אינו נשוא מורחב.
- העתק אותו _____

6. א. לפניך שלושה משפטים, ובהם חלקים כוללים.

- (1) הספורטאים היהודים אינם רק נציגי מולדותיהם, אלא גם נציגי העם היהודי.
- (2) הספורטאים אינם משתתפים באליפות אסיה, אלא באליפות אירופה.
- (3) בימינו המכבייה היא אירוע שאין לו כל הצדקה לאומית או ספורטיבית.

- בכל אחד מן המשפטים (1)-(3) סמן את החלק הכולל.
 - ציין מעל כל אחד מן החלקים הכוללים שסימנת את תפקידו התחבירי במשפט.
 - את התפקידים בחר מן הרשימה: נושא, נשוא, מושא, תיאור, לוואי
 - ציין את הקשר הלוגי בין כל אחד מן החלקים הכוללים. את הקשרים הלוגיים בחר מן הרשימה: ניגוד, תנאי, ברירה, הוספה, השוואה
- הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים במשפט (1): _____
- הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים במשפט (2): _____
- הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים במשפט (3): _____

ב. לפניך ציטוט מדבריה של ספורטאית.

"בשדה הספורט אתה נמדד על פי מעשיך ולא על פי מי שאתה". (אלתה גיבסון, שחקנית טניס)

כתוב מחדש את המשפט באמצעות שימוש במילת הקישור "אלא".

שמור על משמעותו המקורית של המשפט.

7. לפניך משפט.

המכבייה השלישית הייתה אמורה להיערך בשנת 1938, אולם מאורעות הדמים בארץ, הזעזועים הגדולים באירופה, השואה של העם היהודי ומלחמת העצמאות — כל אלה גרמו לדחיית המכבייה, והיא נערכה רק בשנת 1950.

א. מהו הסוג התחבירי של המשפט? הקף את התשובה הנכונה.

פשוט, איחוי (מחובר), מורכב

ב. במשפט יש חלק כולל. מהו תפקידו התחבירי? הקף את התשובה הנכונה.

נשא, נושא, מושא, תיאור, תמורה

ג. מהו התפקיד התחבירי של הצירוף "כל אלה" במשפט? הקף את התשובה הנכונה.

נשא, מושא, תיאור, תמורה

• מדוע בחר הכותב להשתמש בצירוף "כל אלה" במשפט זה?

ד. במשפט זה וי"ו החיבור מופיעה פעמיים.

ציין בין אילו חלקים במשפט היא מחברת בכל פעם.

ומלחמת העצמאות _____

והיא _____

ה. לפניך ארבעה צירופי יחס מתוך המשפט. מיין את הצירופים בטבלה לפי תפקידם

התחבירי במשפט.

בשנת 1938, בארץ, באירופה, בשנת 1950

לואי	תיאור

ו. מהו התפקיד התחבירי של המילה והיא המסומנת בקו במשפט?

הקף את התשובה הנכונה.

נשא, נושא, אוגד

8. א. בראש כל אחד מן הסעיפים (1)-(3) שלפניך יש משפט דר־משמעי מודגש. ענה על השאלה או השאלות שאחרי כל אחד מן המשפטים.

(1) בני הזוג התאהבו במכבייה.

- הקף את המילה היוצרת את הדו־משמעות במשפט.
- אפשר לנתח את המילה היוצרת דו־משמעות בשני תפקידים תחביריים שונים. ציין את שני התפקידים התחביריים, בחר אותם מן הרשימה שלפניך:

תיאור, נושא, נושא, מושא

תפקיד תחבירי _____
תפקיד תחבירי _____

(2) דנה ביקשה מדניאלה את הכרטיס שלה למופע הפתיחה של המכבייה.

כתוב את שתי המשמעויות השונות העולות ממשפט זה.

משמעות I: _____

משמעות II: _____

(3) אם הספורטאית, שהתרגשה מאוד מן ההישג בתחרות, הודתה למאמן.

לפניך שלוש שאלות. הקף רק את השאלה שהתשובה עליה אינה חד־משמעית על פי המשפט.

מי הודתה? מי התרגשה? למי היא הודתה?

ב. לפניך משפט מורכב, ובו פסוקית מצומצמת.

רבים ראו במכבייה תשובה על הניסיונות להשפיל את העם היהודי.

- תחם את הפסוקית המצומצמת במשפט.
- מהו התפקיד התחבירי של הפסוקית המצומצמת שתחמת? הקף את התשובה הנכונה.
- פסוקית מושא, פסוקית לוואי, פסוקית נושא, פסוקית תיאור
- המר את המשפט במשפט פשוט (בלי פסוקית מצומצמת). _____

9. א. לפניך קטע המתאר את האירועים הדרמטיים שקרו במכבייה ה־15.

כמה דקות לפני טקס פתיחת המכבייה ה־15 ששודר בשידור ישיר בטלוויזיה למיליוני צופים, אירע אסון נורא: גשר עץ אשר הוצב מעל נחל הירקון קרס בשעה שצעדה עליו משלחת אוסטרליה בדרכה לטקס. עשרות ספורטאים נפלו לנחל המזוהם. ארבעה ספורטאים נהרגו. צל כבד הוטל על המדינה כולה, ובייחוד על מארגני המכבייה. על כמה מן האחראים הושתו עונשי מאסר.

• כתוב משפט מורכב בעל קשר לוגי של סיבה ותוצאה על פי מידע שתבחר מן הקטע.

• כתוב שבעה משפטים פשוטים המתארים בסדר כרונולוגי את השתלשלות האירועים שהובילו לאסון המכבייה ואת תוצאותיו.

_____ (1)
_____ (2)
_____ (3)
_____ (4)
_____ (5)
_____ (6)
_____ (7)

ב. לפניך משפט ובו תמורה.

המכבייה השביעית שנערכה בשנת 1965 זכורה בזכות השתתפותו של מרק ספיץ, שחיין אמריקאי בן 15, שהגיע למכבייה עם נבחרת יהודי ארצות הברית ולימים נעשה למהיר שחייני העולם.

- הקף את התמורה.
- העתק את המילה או הצירוף שהתמורה ממירה _____
- מהו התפקיד התחבירי של המילה או הצירוף שהתמורה ממירה? הקף את התשובה הנכונה.

נושא, מושא, תיאור, לוואי

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.
ענה על ארבע מן השאלות 10-14 (לכל שאלה – 10 נקודות).
שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

10. לפניך שבעה משפטים, ובכל אחד מהם יש פועל מודגש.
ציין בטבלה את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים.

הבניין	השורש	הפועל	
		לאחר שנים כונתה (כְּנָתָה) האולימפיאדה של היהודים "המכבייה".	(1)
		לקראת המכבייה הראשונה נבנה (נִבְנָה) איצטדיון.	(2)
		המכביות נועדו (נוֹעְדוּ) להציג לפני העולם את תרבות הגוף היהודית המתפתחת.	(3)
		המכביה השנייה תוכננה (תִּכְנְנָה) להיות "מכביית עלייה לארץ".	(4)
		ההתכנסות היהודית באה לבטא (לְבִטָּא) אמת פשוטה: אנחנו עם אחד.	(5)
		בואו נודה (נוֹדָה) על האמת.	(6)
		תובנה זו נשמעת מובנת (מוֹבְנָת) מאליה לישראלים רבים.	(7)

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

11. א. לפניך משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

- (1) המכבייה הראשונה **תרמה** (תָּרַמָה) להרמת המורל בקרב יושבי הארץ.
 - (2) היא **הרימה** (הִרְיָמָה) את קרנה של התנועה הציונית בקרב יהדות התפוצות.
 - (3) האירוע **רומם** (רִוְמַם) את רוחם של המשתתפים.
 - (4) הארגון **מתרים** (מִתְרִים) את הציבור לשם בניית איצטדיון חדש.
 - (5) מנהלי הקבוצה **מתרים** (מִתְרִים) בשחקן שאם ימשיך בהתנהגותו המחפירה, הוא לא ישתתף בגמר.
 - (6) היזהר שלא **תרומה** (תָּרַמָה) על ידי מוכרי הכרטיסים הרבים שבכניסה.
- בטבלה שלפניך, מייין את הפעלים המודגשים לשלוש קבוצות על פי הגזרה.
 - ציין את מספרי המשפטים שבהם מופיעים הפעלים.

נחי ע"י/ו	נחי ל"י/ה	שלמים

- כתוב את שם הפועל של הפועל **מתרים** במשפט (4) _____
- כתוב את צורת העבר, נסתרים של הפועל **מתרים** במשפט (5) _____

ב. לפניך שלושה משפטים, ובהם שלוש מילים מודגשות.

- (1) לרכיב הספורט נוסף גם **המניע** (מְנִיעַ) של חיזוק הקשר בין יהדות התפוצות לארץ.
 - (2) כיום כמעט אין זכר לחזון של יקותיאל שארץ-ישראל תהיה מרכז רוחני לתפוצות ואמצעי **למניעת** (מְנִיעַת) התבוללות.
 - (3) באותה תקופה ספורטאים יהודים היו **מנועים** (מְנוּעִים) מלהשתתף באולימפיאדה.
- מבין המילים המודגשות **הקף** את המילים שהאות מ"ם הראשונה שבהן היא שורשית.
 - בטבלה שלפניך מייין את שלוש המילים המודגשות לשתי קבוצות לפי הבניין.

הפעיל	קל

لا تكتب في هذه المنطقة
 لا تكتب في هذه المنطقة

12. לפניך מילים מודגשות מתחום הספורט הנוטות במשקלי שמות הפעולה.

היאבקות (הַאֲבָקוֹת)

שחייה (שְׁחִיָּה)

התעמלות (הַתְּעַמְלוֹת)

אגרוף (אֲגְרוּף)

חתירה (חֲתִירָה)

מיגור (מִגוּר) – בלועזית: נוקאאוט. מכת אגרוף שאחריה היריב אינו מסוגל לעמוד שוב על רגליו.

הורדת (הוֹרְדָת) ידיים

ריצת (רִיצָת) משוכות

א. בטבלה שלפניך מיינ את המילים המודגשות הנוטות במשקלי שמות הפעולה, לפי הבניין.

תפעל	פיעל	הפעיל	נפעל	פעל (קל)

ב. השורש של אחת מן המילים המודגשות שבראש השאלה הוא שורש גזר שם.

ציין מהו שם העצם שממנו הוא נגזר _____

ג. **קשתות** (קִשְׁתוֹת) היא ענף ספורט שבו קולעים למטרה בחץ וקשת.

ציין מהי דרך התצורה של המילה קשתות.

13. א. לפניך מונחים מתחום האימון הגופני שחידשה האקדמיה ללשון העברית.

- מסילת כושר – מתקן לאימוני כושר המוכר בשם **הליכון**.
- **מאוץ** (סְפָרִינֵט) – מרוץ תחרותי למרחקים קצרים.
- **מונה** פסיעות – מכשיר הנישא על גוף האדם ומונה את פסיעותיו על ידי חישת תנועת הגוף.
- **לחצית** – מכשיר קפיצי לחיזוק שרירי היד.

(1) מיין בטבלה את המילים המודגשות שלפניך לשתי קבוצות לפי דרך התצורה.

הליכון (הֶלִיכוֹן) **מאוץ** (מְאוּץ) **מונה** (מוֹנֵה) פסיעות
לחצית (לְחַצִּית)

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

(2) ציין את השורש של כל אחת מן המילים שדרך תצורתן היא שורש ומשקל.

ב. עשרות אלפי **רְצִים וְרָצוֹת** ישתתפו הלילה ב**מְרוֹץ** הלילה של תל אביב.

- מהו ה**שורש** המשותף למילים המודגשות? _____
- מהו חלק הדיבור של המילים **רְצִים וְרָצוֹת** במשפט זה? **הקף** את התשובה הנכונה.
שם עצם, שם תואר, פועל, תואר הפועל

ג. בכל מכבייה נבחר אחד הספורטאים לשאת את לפיד המכבייה.
לפניך כמה מילים.

הקף את המילה המתאימה לְכִנוֹת את נושא הלפיד, **והסבר** את תשובתך במונחים דקדוקיים.

לפידון (לְפִידוֹן) **לפידן** (לְפִידָן) **לפידות** (לְפִידוֹת)
לפידיה (לְפִידִיה)

הסבר:

לא לכתוב באזור זה

14. א. לפניך שלוש קבוצות של שמות, (1)-(3). בכל קבוצה **הקף** את השם היוצא דופן מבחינת דרך התצורה.

- (1) קערית תבנית שקית מפית
- (2) חזון רצון שעון גאון
- (3) יהלומן מהפכן הרפתקן קשקשן

ב. לפניך רשימת שמות. **הקף** את השם היוצא דופן מבחינת הגזרה.

סְלִיחָה מְשִׁימָה מְשִׁיכָה תְּמִיכָה

ג. לפניך שני משפטים, ובהם שתי מילים מודגשות.

(1) ה**טְנִיסָאִי** נאלץ להחליף מחבט לפני תום המשחק.

(2) ה**קְרָטִיסָט** מתמחה באומנות הלחימה היפנית.

ציין נקודת דמיון אחת ונקודת שוני אחת בדרך התצורה של המילים **טְנִיסָאִי** ו**קְרָטִיסָט**.

ד. לפניך שני משפטים, ובהם שתי מילים מודגשות.

(1) קובעי ה**מדיניות** ניסו להילחם באנטישמיות באמצעות עריכת המכבייה.

(2) הרמה המקצועית של התחרויות ה**חובבניות** ירודה.

שתי המילים המודגשות מסתיימות בצורך סופי.

מדיניות מסתיימת בצורך הסופי ות, ו**חובבניות** מסתיימת בצורך הסופי ות.

• ציין את סוג הצורך הסופי של כל אחת מן המילים המודגשות: צורך גזירה / צורך נטייה.

_____ **מדיניות** _____ **חובבניות**

• ציין את המשמעות של הצורך הסופי של כל אחת מן המילים.

_____ **מדיניות** _____ **חובבניות**

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.

בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.

بالتجّاح، مجلس الطّلاب والشّبيبة القطريّ"

נספח: טקסטים
לשאלון מותאם, עברית: הבנה, הבעה ולשון
על פי תוכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
11281, חורף תשע"ח

מותאם

לפניך ארבעה טקסטים.

קרא אותם, וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

טקסט 1

המכביות: המשחקים האולימפיים של העם היהודי

מאת צבי צמרת

"[...] המכבייה, כינוס הספורט העולמי שלנו, תשמש לנו מבחן כוחות ועלייה במדרגות חינוך הספורט, ועל פי תוצאותיה נכוננו צעדינו בעתיד. מלבד מבחן הספורט תשמש המכבייה מבחן לאומי למאות ואלפי הצעירים העברים אשר יעלו לארץ-ישראל לקחת חלק בה. הם ישאפו את אוויר המולדת, יאזינו לשפת עמם הקמה לתחייה וישובו לגולה מלאי עוז ומרץ להמשיך בעבודת עמם עד בוא זמנם לעלות ארצה".

5

יוסף יקותיאל, דברים בקונגרס של ההסתדרות העולמית 'מכבי', צ'כוסלובקיה, יוני 1929

כבר בראשית המאה העשרים פרח הספורט היהודי בארצות רבות באירופה, אולם הרעיון של כינוס עולמי של כל הספורטאים היהודים, "אולימפיאדה של יהודים", על אדמת ארץ-ישראל, רעיון שכונה אחרי שנים "מכבייה", עלה רק במחצית השנייה של שנות העשרים באותה מאה. היזם הראשי לכינונה של המכבייה היה יוסף יקותיאל, מעולי העלייה השנייה, שלימים היה אחד מראשי ארגון "מכבי"⁽¹⁾ וממייסדי ההתאחדות הארץ-ישראלית לכדורגל.

10

כאשר יזם יקותיאל את המכבייה היו לו מטרות אחדות: האחת, טיפוח התרבות היהודית – תרבות הגוף ותרבות הרוח – והצגת התרבות היהודית לפני עם ישראל ולפני העולם כולו; השנייה, טיפוח הספורט בקרב היהודים בעולם והדגשה כי הספורטאים היהודים אינם רק נציגי מולדותיהם אלא גם נציגי העם היהודי; והשלישית, הבלטת הרעיון שארץ-ישראל היא מרכז העם היהודי.

15

ביוני 1929 אישר הקונגרס העולמי של "מכבי" את הצעתו של יקותיאל לערוך את המכבייה הראשונה באביב תרצ"ב (1932) בתל אביב, במלאת 1,800 שנה למרד בר כוכבא. לקראת האירוע ההיסטורי נבנה איצטדיון במיוחד למכבייה על גדות הירקון. ערב בוא הספורטאים האורחים קושטה העיר תל אביב בכרזות תכולות-לבנות, בכל פינה הובלטו סיסמאות המכבייה, ואל איצטדיון המכבייה זרמו ובאו אלפים. רבים הגיעו לבושי חליפות לבנות וחבושי כובעים תכולים – כיאה לאירוע הציוני הגדול. במגוון התחרויות של המכבייה הראשונה השתתפו 390 ספורטאים, אשר באו למשחקים מ-14 ארצות. המכבייה הראשונה תרמה להרמת המורל בקרב יושבי הארץ והרימה את קרנה של התנועה הציונית בקרב יהדות התפוצות.

25

המכבייה השנייה נערכה בשנת 1935, בצל עליית הנאצים לשלטון בגרמניה, ובשל כך הרגישו מארגני המכבייה שהפעם יש להעצים את הפגנת השרירים היהודית. רבים ראו

* מעובד על פי צמרת, צ' (2002). המכביות: המשחקים האולימפיים של העם היהודי. בתוך ח' קאופמן וח' חריף (עורכים), **תרבות הגוף והספורט בישראל במאה העשרים**, עמ' 114-128. ירושלים: יד בן צבי.

(1) "מכבי" – תנועת מכבי העולמית היא תנועה ציונית ספורטיבית, שנוסדה בשנת 1921. התנועה הקימה מוסדות ציבור ומועדוני ספורט רבים, ומדי ארבע שנים היא מקיימת את אירועי המכבייה.

במכבייה תשובה מופגנת על הניסיונות שהתעצמו באותם חודשים להשפיל את העם היהודי ולרמוס את כבודו. כמו כן היו שקיוו כי המכבייה תשמש מנוף להגדלת היישוב העברי בארץ. יש לציין שאחרי מאורעות תרפ"ט (1929) הגבילו הבריטים מאוד את העלייה ארצה, ובעקבות זאת תוכננה המכבייה מראש להיות "מכביית עלייה לארץ", כלומר הזדמנות להסתננות של מאות יהודים ארצה. ואכן רבים ממשתתפי מכבייה זו לא שבו לארצות מוצאם. המכבייה השלישית הייתה אמורה להיערך בשנת 1938, אולם מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט בארץ (1936-1939), הזעזועים הגדולים באירופה, השואה של העם היהודי ומלחמת העצמאות – כל אלה גרמו לדחיית המכבייה, והיא נערכה רק בשנת 1950. עקב העובדה ששליש מן העם היהודי נכרת, הגיעו למכבייה השלישית 800 ספורטאים בלבד מ-19 ארצות. המכבייה הרביעית נערכה בסוכות תשי"ד (1953), ומשנה זו המכביות מתקיימות דרך קבע כל ארבע שנים, כמו המשחקים האולימפיים.

המכבייה השביעית, שנערכה ב-1965, זכורה בעיקר בזכותו של מרק ספיץ, שהיה אז שחיין בן 15 שהגיע עם נבחרת יהודי ארצות הברית ולימים נעשה למהיר שחיני העולם. כמו כן זכורה המכבייה ה-15, שנערכה ב-1997 ותוכננה לציין מאה שנים לקונגרס הציוני הראשון ולפתוח את אירועי שנת היובל למדינת ישראל. כמה דקות לפני טקס פתיחת מכבייה זו, ששודר בשידור ישיר בטלוויזיה למיליוני צופים, אירע אסון נורא: גשר עץ שהוצב מעל נחל הירקון קרס בשעה שצעדה עליו משלחת אוסטרליה בדרכה לטקס. עשרות ספורטאים נפלו לנחל המזוהם. ארבעה ספורטאים נהרגו ורבים נפצעו. צל כבד הוטל על המדינה כולה, ועל כמה מן האחראים הושתו עונשי מאסר.

אפשר לומר כי חלומו של יקותיאל לננס יחד ספורטאים יהודים מן העולם כולו התגשם. עם זאת, מבחינת רמת הספורט גרידא, הישגי הספורטאים היהודים במכבייה הם לא פעם בינוניים ומטה. אחת הסיבות לכך היא שמקצת הספורטאים המצטיינים שנולדו יהודים אינם חשים כל קשר ליהדותם, ומשום כך אינם מוכנים לבוא לתחרויות של יהודים בלבד. לעיתים דווקא בכירי הספורטאים היהודים מנעו מלבוא לתחרויות המכבייה. התוצאה היא ש"האולימפיאדה של העם היהודי" היא התכנסות ספורטיבית ממעלה שנייה של יהודים מן התפוצות ושל ישראלים במדינת ישראל.

חייבים גם להודות: מבחינה ציונית האירוע משפיע פחות ופחות, מכיוון שהרוח הציונית בארץ נחלשה. מבחינת הספורט, ההישגים הספורטיביים באירוע זה מעטים מאוד ביחס להישגים של הספורט העולמי.

ואף על פי כן ערפה של המכבייה הוא רב. המכבייה היא הוכחה נוספת שמדינת ישראל היא לא רק "מדינה לאזרחיה", אלא גם "מדינת משפחה": מדינתה של המשפחה היהודית בעולם כולו, שאף שהיא פזורה לה על פני ארצות ומדינות שונות, מרכזת בישראל. קשרי דם ותרבות – ובכלל זה "תרבות הגוף" – מחברים בין חלקיה. /המשך בעמוד 4/

טקסט 2

האם עוד יש משמעות למכביות

מאת חיים קאופמן

למכביות לא היה מעולם ערך ספורטיבי של ממש. נכון שמדי פעם בפעם היו הבלחות כאלה או אחרות, למשל השתתפותו של מרק ספיץ במכבייה השמינית ב-1969 (הפעם השנייה שבה השתתף במכבייה, לאחר שקבע שיאי עולם וזכה במדליות אולימפיות) או של כדורסלנים שלאחר המכבייה נשארו בארץ, כמו טל ברודי⁽²⁾. אך כשאנחנו בוחנים את ערכו של מפעל זה, הרי שמדובר בתחרויות חובבניות שרמתן המקצועית הספורטיבית ירודה, ואין בהן שום עניין לציבור מלבד לאלה המשתתפים בהן בפועל. התקשורת לא מסקרת את התחרויות האלה כלל ועיקר, מספר הצופים בהן דל, וחוץ מטקס הפתיחה אין בתחרויות אלה שום דבר המעורר סקרנות של ממש. מכיוון שאין למשחקים אלה כל ערך ספורטיבי, נותר רק הערך הלאומי של משחקים אלה, והשאלה היא אם מבחינה זו יש בכלל ערך לקיומם.

5

למכביות הראשונות הייתה חשיבות לאומית רבה בהתחשב במציאות של ראשית המאה הקודמת. באותה תקופה נאבקה הזהות היהודית על הגדרתה, וזרמים שונים נתנו ביטוי שונה לזהות זו: יהודים רבים מצאו בהגירה למערב ובהשתלבות בחברה האמריקנית מזור לכל תחלואי העם היהודי; יהודים אחרים ראו בהתבוללות דרך להשתלבות בחברת הרוב בארצות שבהן ישבו, ורק התנועה הציונית התמקדה בהגדרה לאומית בארץ-ישראל. נוסף על המאבק על זהותו עמד העם היהודי כולו בשנות השלושים והארבעים של המאה העשרים לנוכח איום חיצוני – אנטישמיות חריפה וקיצונית יותר מזו שידעה ההיסטוריה היהודית עד אז.

10

15

במציאות זו היה למכביות ערך רב: הן נועדו בין השאר להציג לעולם את תרבות הגוף היהודית המתפתחת, בעיקר לנוכח הסטראוטיפ השלילי שרווח באותה תקופה, של היהודי החלש פיזית. הן גרמו לבני נוער יהודים מן הגולה לבוא לארץ-ישראל ולהיווכח במפעל הציוני הקורם עור וגידים, ובכך הוכיחו את מרכזיותו ואת חשיבותו של רעיון זה. הן הדגישו את הסולידריות היהודית לנוכח האנטישמיות.

20

גם בשנים הראשונות למדינת ישראל עדיין היה למכביות ערך לאומי לא מבוטל. באותה תקופה שימש הספורט אמצעי תעמולה למדינת ישראל לקידום ערכיה הציוניים, להצגת הרעיון שמדינת ישראל היא מרכז העם היהודי והיא דוגלת בקיבוץ הגלויות בציון. חגיגה של ספורט לאומי הנערכת במדינת ישראל, שבה מתקבצים בני נוער יהודים מכל העולם הייתה זירה מרשימה במיוחד להצגת רעיון זה. יתרה מזו, בהשוואה למכביות הראשונות בלטו

25

* מעובד על פי קאופמן, ח' (2/8/2013). האם עוד יש משמעות למכביות. פורטל המאמנים של ישראל.

אוחזר מ' <http://sport4me.co.il>

(2) טל ברודי – כדורסלן שהגיע לישראל עם משלחת ארצות הברית למכבייה השביעית, ולאחר מכן החליט לעלות לישראל. הוא הצטרף לקבוצת הכדורסל של מכבי תל אביב, ובשנת 1977 הוא הוביל את הקבוצה לזכייה בגביע אירופה בכדורסל.

במיוחד הספורטאים הישראלים, שבהישגיהם הוכיחו כי רעיון "יהדות השרירים" יוכל להתגשם במלואו רק בארץ-ישראל, ורק בה מתהווה "היהודי החדש" – אתוס מרכזי בחשיבה הציונית.

30 עם זאת נראה כי בשנים האחרונות הולכת ופוחתת החשיבות הלאומית של המכבייה. למרות האתוס של "הגורל היהודי המשותף" ומאמצי ההסברה של מדינת ישראל – לרוב אזרחי ישראל אין עניין מיוחד בקהילות היהודיות שבתפוצות, ולרוב הקהילות היהודיות שבתפוצות אין עניין מיוחד במדינת ישראל.

35 אומנם בשנים האחרונות התגברה האנטישמיות, אך אין להשוותה לזו של אמצע המאה הקודמת. רוב יהודי התפוצות משתלבים בתרבויות של ארצותיהם, וכיום אין כמעט זכר לחזון היותה של ארץ-ישראל מרכז רוחני לתפוצות ואמצעי למניעת התבוללות.

במציאות זו איבדו המכביות את כוח המשיכה שלהן. צריך להודות על האמת: העניין במכבייה פחת לא רק משום שהערך הספורטיבי שלה נמוך, אלא גם בגלל השינוי במערכת היחסים שבין ישראל לבין התפוצות. הציבור בישראל כבר אינו יוצא מגדרו לנוכח "האולימפיאדה של העם היהודי", ולכל היותר מוכן לצפות בטקס הפתיחה, בתנאי שיהיה אטרקטיבי דיו.

45 איני טוען שצריך להפסיק לקיים את המכביות, ואין זה פסול שמשלחות חובבניות למדי של ספורטאים יהודים חביבים מן התפוצות יבואו לבקר בארץ, אבל האדישות וחוסר העניין שבהם המכבייה מתקבלת כיום בציבור ובתקשורת משקפים הלכה למעשה את המשמעות האמיתית של מפעל זה.

טקסט 3**מכבייה זה ליהודים**מאת **אילנה ברגר**

משחקי המכבייה הנערכים ממש בימים אלה בכל רחבי הארץ זוכים לכל מיני כינויים, רובם לא מחמיאים כל כך. אחד מהם הוא "קייטנת ספורט". האם הכינויים השליליים והבדיחות שדבקו באירוע הזה מוצדקים?

כמי שזכתה ב-12 מדליות ב"קייטנת הספורט" הזו בענף הטניס, נראה לי שנקודת המבט שלי עליה רחבה למדי, ועל כן אני מבקשת להביא כאן לפניכם שלוש סיבות בעד עריכת המכבייה ושלוש סיבות נגד עריכתה. מהי המסקנה? אתם תכריעו.

5

נגד**כי רמתו הספורטיבית של האירוע אינה גבוהה במיוחד.**

יש לזכור כי המכבייה היא קודם כול אירוע ספורט, ובשנים האחרונות, אם נודה על האמת, רמתו הספורטיבית אינה גבוהה במיוחד.

10

רבים מספורטאי ישראל הבכירים מדירים את רגליהם מן האירוע הזה. זכייה במדליה במכבייה נחשבת עדיין זכייה נחמדה אבל אינה נרשמת בספר ההישגים הבולטים של הספורטאים המשתתפים בה.

כי נודף ממנה ריח של גזענות.

"האולימפיאדה היהודית" היא רק ליהודים. אנחנו עושים לעצמנו ולבני עמנו את מה שאנו שונאים שאחרים עושים לנו. הבידול הזה אינו עושה לנו שירות טוב או יחסי ציבור טובים בתפוצות, ולכן אולי כדאי לוותר על הרעיון הזה אחת ולתמיד.

15

כי בכל שנה אנו שוגים באשליה שאם אירחנו מכבייה אנחנו מוכנים לארח אולימפיאדה.

אך זה לא יקרה במילניום הקרוב. יש בדיחה ותיקה על הישראלי ששואלים אותו, איך נארח אולימפיאדה עם בעיות ה"חפיפניקיות" שלנו, והוא עונה "כשנגיע לגשר – נחצה אותו". לצערנו זאת אינה בדיחה, כמו שאתם ודאי זוכרים. יש לנו עוד הרבה מה ללמוד על ארגון אירוע ספורט בסדר גודל כזה, וכדאי שנפסיק להשלוח את עצמנו.

20

בעד**כי יש פוטנציאל לשידוך טוב.**

המכבייה היא האתר הלא וירטואלי הגדול ביותר להיכרויות "כשרות למהדרין".

25

כי התיירים הרבים הבאים למכבייה הם מקור הכנסה טוב למדינה.

כל ספורטאי מגיע עם מלווים שבאים לעודד אותו, ואלה מכניסים למלונות ולמסעדות בארץ מטבע חוץ בהיקף גדול.

כי היא מעודדת עלייה.

אנחנו מכירים מקרים קלסיים של "עולי מכביות" כמו טל ברודי. כל ספורטאי עולה הוא נכס יקר. אבל לא רק ספורטאים – כל מי שמתאהב במדינה שלנו ורוצה לעלות על העגלה – מתקבל בברכה!

30

טקסט 4

המכבייה: זה לא רק ספורט

מאת אריאל בולשטיין

בנאומו בקונגרס הציוני השני השמיע מקס נורדאו, אחד מאבות הציונות, קריאה נועזת להחייאה של "יהדות השרירים". באותה תקופה ראו ביהודים אנשים חלשים בגוף ובנפש, והתנועה הציונית הצעירה סברה כי אם יתחזקו היהודים מבחינה פיזית, ישתפר מעמדם גם בזירה המדינית. הסיסמה של נורדאו נפלה על אוזניים קשובות. אומנם שמו של יוסף יקותיאל, הוגה רעיון המכבייה ומגשימו, אינו ידוע ברבים, אך מפעל חייו קרם עור וגידים והפך להצלחה מוכחת. רעיון "האולימפיאדה היהודית" כבש לבבות וסייע לקרב נוער יהודי מעשרות מדינות אל העשייה הציונית.

5

אפשר להתווכח על החשיבות הספורטיבית של המכבייה, אבל אין ספק באשר למשמעויות האחרות של המפעל הזה. מדובר ככל הנראה בהתכנסות היהודית הגדולה ביותר, שבאה לבטא אמת פשוטה: אנחנו עם אחד. תובנה זו אולי נשמעת מובנת מאליה לישראלים רבים, אולם בעולם יש קולות לא מעטים המנסים לערער עליה. מי שניסו בזמן האחרון להבאיש את ריחה של המכבייה ולהדביק לה תווית שקרית של "אירוע גזעני" סובלים – סובלים מאוד – כשהם רואים את האחדות היהודית הזאת.

10

ועוד מסקנה, שהיא חשובה במיוחד לנוכח המחלוקות האקטואליות: המכבייה ממחישה בנחרצות ובבהירות את מרכזיותה הבלתי מעורערת של ישראל בעולם היהודי של ימינו. קהילות יהודיות רבות וחשובות עדיין נשארות בגולה. אך אין קהילה בתפוצות, גם לא קהילת יהדות ארצות הברית, שיכולה לקבץ סביבה את הקהילות היהודיות האחרות ולמשוך אותן אליה. החיבור מתאפשר רק במדינת ישראל, ולא במקרה הספורטאים היהודים מכל היבשות נפגשים דווקא בה.

15

ברוכים הבאים, ספורטאי המכבייה!

20

* מעובד על פי בולשטיין, א' (6/7/2017). המכבייה: זה לא רק ספורט. ישראל היום.